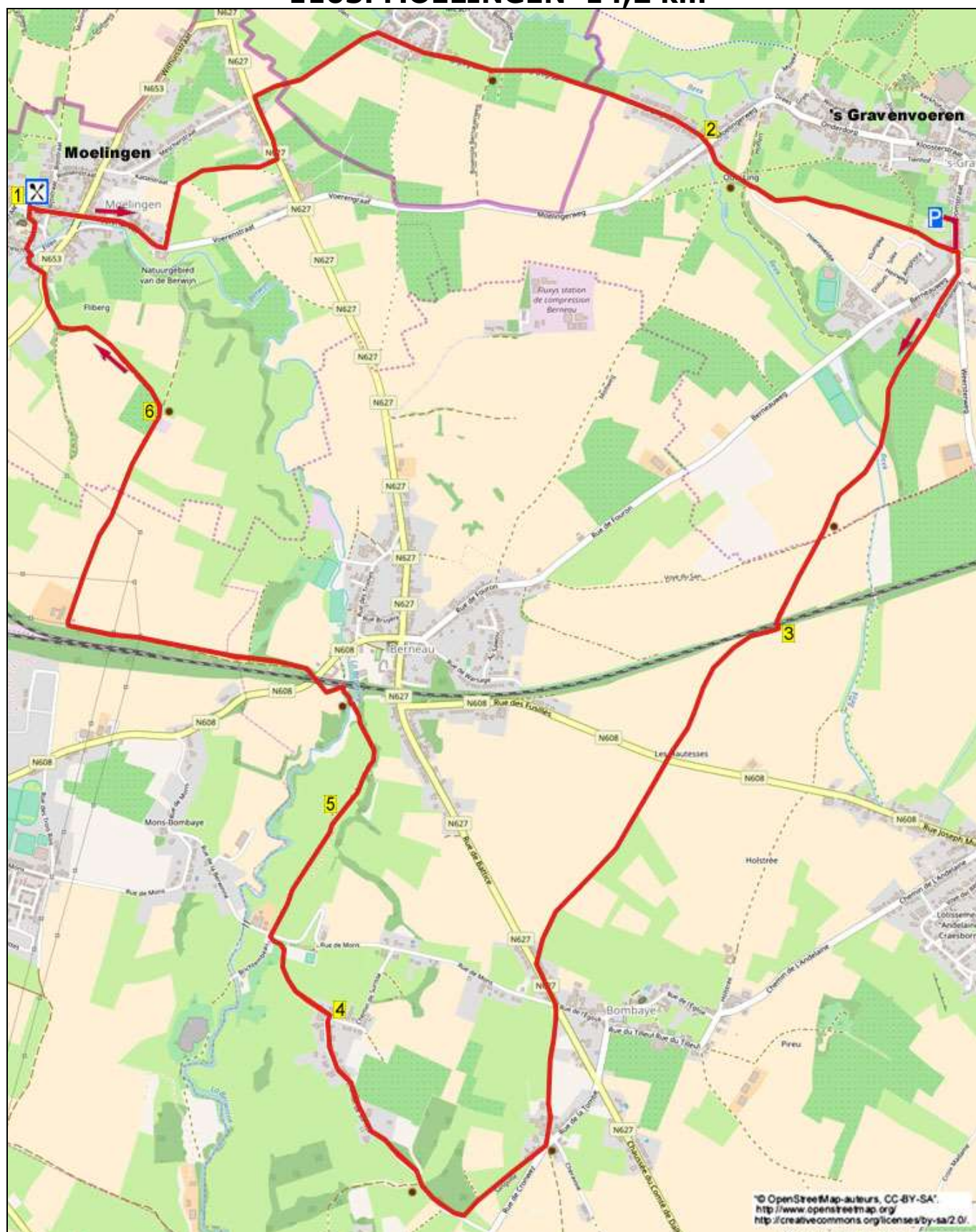

1103. MOELINGEN 14,2 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
14,24 km	3.20 uur	84 m	113 m

Tijdens deze heuvelachtige en grensoverschrijdende wandeling door de Voerstreek en het Land van Herve wandelt u eerst naar het dorpje Mesch. Dan loopt u via een rustige weg naar de rand van 's Gravenvoeren. Dan wandelt u door velden naar het Dalhemerkruis en loopt u omhoog naar het Franstalige dorpje Bombaye. Via rustig weggetje komt u in de buurtschap Surisse en dan volgt een schitterend stuk door het dal van de Berwinne. U wandelt door weilanden met nauwe doorgangen en dan steekt u de Berwinne over. Bij hoog spoorwegviaduct loopt u naar een mooi plateau. Via o. a. veldwegen wandelt u terug naar Moelingen. U kunt de wandeling ook starten op de parkeerplaats Boomstraat 29 in s'Gravenvoeren en dan na 10 km pauzeren bij Koffie & Brocante Onder de Poort waar een leuk terras is. Tip: Maak er een wandelweekend van en blijf slapen in de sfeervolle B&B en doe de dag er na wandeling 958.

Startadres: Koffie & Brocante Onder de Poort, B&B, Dorpsstraat 28, Moelingen (B). Tel: 06-45608114. Open zondag en maandag. Kijk voor openingstijden altijd op de website <https://www.onderdepoort.be>

Start parkeerplaats Boomstraat 29, 's Gravenvoeren.

Vanaf de parkeerplaats gaat u R omhoog. Na 100 m gaat u bij de elektriciteitstoren RD. Ga dan verder punt bij **** in 2.

Wandelgids Zuid-limburg
www.wandelgidszuidlimburg.com

1103. MOELINGEN 14,2 km

1. Met uw rug naar de poort gaat u L. Aan de 4-sprong gaat u RD. Steek bij stenen wegkruis (1768), voormalig gemeentehuis/jongensschool en wandelknooppunt (wkp) 1 de doorgaande weg over en loop RD (Voerenstraat) met rechts het riviertje de Berwinne.

Na 300 m, meteen voorbij de grote villa (huisnr. 51) en waar de weg naar links buigt, gaat u L (11) over de smalle asfaltweg die even verder een veldweg/graspad wordt. Aan de 3-sprong gaat u R (11). Vlak daarna aan de 3-sprong bij Mariakapel gaat u RD (wit-rood) over de veldweg/graspad. (U verlaat 11). Aan de voorrangsweg gaat u L over het fietspad. Na 250 m gaat u aan de 4-sprong bij huisnr. 57 R (9) over de veldweg.

(Na 150 m passeert u rechts grenspaal no. 36).

Aan de T-splitsing in Mesch bij speelveldje en wkp 9 gaat u R (10/Grijzegraaf). Aan de 3-sprong bij wkp 10 gaat u RD (11/Grijzegraaf). Negeer meteen daarna bij wkp 11 zijweg rechts en loop verder RD (17).

(Via deze zijweg rechts kwamen op 12 sept. 1944 om 10.00 uur de eerste Amerikaanse bevrijders Nederland binnen).

Hier bevindt zich de gedenksteen ter herinnering aan de bevrijding (WO II) op 12 sept. 1944. Mesch was de eerste plaats in Nederland die door de geallieerden bevrijd werd. Mesch is het meest zuidelijk gelegen kerkdorp van Nederland).

Negeer meteen daarna bij het kunstwerk van Vera de Haas "twee hanen op stok" (voet)pad links.

(Als u hier L over het (voet)pad gaat en na 100 m, aan het einde van het pad, L gaat en dan meteen bij Mariabeeld L over het kerkhof loopt, dan komt u bij de Pancratiuskerk, die behoort tot de oudste kerken van Nederland. Via de kapel heeft u mooi zicht op het interieur van dit oude kerkje).

Even verder aan de 3-sprong bij wegkruis gaat u RD (17). Negeer bij zitbank veldweg rechts omhoog. Vlak daarna aan de 3-sprong bij wegkruis gaat u bij verbodsbord RD (17) over de smalle asfaltweg.

(Na circa 300 m passeert u rechts iets hoger in de berm grenspaal no.32 (achterkant) met het jaartal 1843 en loopt u de Belgische plaats 's-Gravenvoeren binnen).

Na 400 m bij twee wit-rode ronde afsluitpalen, oude grenssteen en RWZI Voeren loopt u 's Gravenvoeren binnen.

2. Steek aan de rand van Voeren bij wegkruis de doorgaande weg over en loop bij verbodsborden RD (17/Oude Linde) de smalle betonnenweg omhoog. Aan de 4-sprong bij wegkruis, picknickbank en de H. Jozefkapel gaat u RD (17). Meteen daarna aan de volgende 4-sprong bij wkp 17 gaat u RD (25). Na 10 m gaat u schuin L (25) het mooie holle pad omhoog dat u circa 1 km RD volgt. Beneden aan de 3-sprong gaat u RD (25). Aan de doorgaande weg bij elektriciteitstoren gaat u R. **** Vlak daarna aan de kruising bij wkp 26 en de H. Anna kapel (1815) gaat u RD (27). Na 10 m gaat u R (Dalhemerweg/27) de doodlopende klinkerweg omhoog. Voorbij het laatste huis (nr. 8) volgt u RD het pad langs de hoge afrastering.

Aan het eind van de hoge afrastering loopt u RD (27) over het pad door de laagstamboomgaard. Het pad wordt een hol dalend pad en beneden een graspad.

(Beneden ziet u rechts de tribune van voetbalclub S.K. Moelingen-Voeren).

Het graspad wordt een stijgend hol pad. Aan de 4-sprong bij zitbank en veldkruis (Dalhemerkruis) gaat u RD (groene rechthoek) over de veldweg/pad richting spoorlijn.

(Soms wordt het pad door de boer omgeploegd. Steek dan de akker schuin rechts over richting spoorwegviaduct).

3. Loop vervolgens onder het spoorwegviaduct door en ga meteen na het viaduct R over de veldweg met rechts de spoorlijn.

(Dit is de Montzenlijn, de goederenverbinding tussen het Duitse Ruhrgebied en de Antwerpse haven, de "Belgische Betuwelijn". Op het gedeelte tussen Aken en Visé, dat in de Eerste Wereldoorlog door de Duitsers werd aangelegd, ligt geen enkele gelijkvloerse kruising met wegen).

Circa 50 m vóór gasleidingpaal no. W 67 buigt de veldweg links omhoog. (In het najaar kan het zijn dat de boer een stuk veldweg mee omgeploegd heeft maar 100 m verder ziet u weer de veldweg. Steek dan de akker over omhoog.

(Boven heeft u rondom mooi uitzicht o.a. links op het Franstalige Warsage. U wandelt hier over het grondgebied van de provincie Luik/Liège).

Steek voorzichtig de doorgaande weg Berneau - Henri Chapelle over en loop bij stenen wegkruis RD over de veldweg.

(Voor u ziet u de kerktoren (14e/15e eeuw) van de Église Saint-Jean-Baptiste (Sint Jan de Doperkerk) in Bombaye).

Aan de voorrangsweg gaat u L (groene rechthoek) omhoog en u loopt het dorpje Bombaye (Bombeek) binnen. Na 150 m gaat u aan de kruising RD. Meteen daarna gaat u bij huisnr. 20 schuin R de grindweg omhoog. Aan de Y-splitsing voor de kapel, met aan de achterkant een muurkruis, genaamd Chapelle de la Sainte Croix (de la Tombe) gaat u R.

(Rond 562 vonden hier op de vlakte van Tombe bloedige gevechten plaats tussen Siegbert, koning van Metz en Austrasië en de Avaren, een nomadisch Turks - Mongools volk. Siegbert drong de Avaren terug en liet op het graf van zijn krijgers een klein oratorium (gebedsplaats) oprichten. In de 16^e eeuw werd het oratorium vervangen door een kapel. In 1644 werd deze opnieuw gebouwd. De kapel is niet altijd geopend).

Meteen daarna loopt u bij huisnr. 5 RD. Meteen daarna gaat u bij twee pilaren en toegangshek van weiland R (Sangville) over de asfaltweg, die voorbij huisnr. 1 een licht dalende veldweg wordt.

(U loopt hier door het Land van Herve. Rondom heeft u weids uitzicht o.a. schuin links op steenberg van voormalige steenkolenmijn o. a. de voormalige steenkolenmijn Blegny, die sinds juli 2012 opgenomen is op de lijst van UNESCO werelderfgoed. Wandeling 1050 Blegny).

Negeer bij verbodsbord veldweg rechts. Aan de smalle asfaltweg gaat u bij verbodsbord R en volg nu bijna 1 km deze rustige weg. Negeer zijpaden. Voorbij gasleidingpaal nr. 553 en zitbank begint de weg licht te dalen. (Links heeft u mooi uitzicht). Na 600 m loopt u de buurtschap Surisse binnen.

4. Waar de asfaltweg bij huisnr. 22 scherp rechts omhoog buigt, gaat u bij houten muurkruis L (wit-rood) over de grindweg/graspad gelegen tussen de huisnr. 18 en 20. U passeert voorbij rechts in tuin gelegen (overdekt) zwembad een nauwe doorgang en loop dan RD (groene rechthoek /wit-rood) door het weiland omlaag met rechts van u afrastering. Beneden passeert u een draaihekje en loop vlak daarna via nauwe doorgang RD (groene rechthoek/wit-rood) het smalle bospad omlaag. Voorbij houten woning en bij grindweg steekt u de asfaltweg over en loopt u RD (groene rechthoek/wit-rood) door de nauwe doorgang. Loop nu RD door het weiland omlaag. Bij boom met wandelmarkering, afrastering en 10 m voor vee drinkbak loopt RD met rechts van u de links staande vee drinkbak. Vlak daarna gaat u door de volgende nauwe doorgang. Loop nu RD tussen de 2 bomen door en steek RD het lange weiland over evenwijdig aan de rechts gelegen graff.

(U loopt hier door het dal van de Berwinne, die links stroomt en waar u niet naar toeloopt. Links boven ziet u woningen in Mons -Bombaye (Visé)).

5. Via nauwe doorgang verlaat u het lange weiland en loop RD over het (gras)pad met rechts afrastering van het lange, hier smalle weiland. Volg het smalle (gras)pad RD met een eindje verder rechts van u de bosrand/bosstrook. Via bruggetje steekt u een molentak van de Berwinne over en loop RD over het brede pad. Vlak daarna steekt u via volgende brug de Berwinne over, die nabij kasteelhoeve Navagne, gelegen tussen Eijsden en Visé, in de Maas stroomt en volg RD het pad. Aan de grindweg gaat u R. Vóór het 230 m lange hoge spoorviaduct gaat u L over het graspad met links afrastering van akker en rechts de bogen van het spoorwegviaduct.

(Hier ziet u rechts boven in Berneau kasteel de Borcht (14e eeuw)).

Steek nabij gasleidingpaal 550 voorzichtig de doorgaande weg over en loop bij verbodsbord RD de brede grindweg omhoog richting Ferme de Longue Vue.

(Rechts beneden ziet u de sportvelden van Rugby Club Visé).

Negeer grindweg rechts omhoog en loop RD de asfaltweg omhoog.

(U loopt nu parallel aan de beneden liggende goederenspoorlijn Aken-Antwerpen).

Boven bij hoeve Ferme Longue Vue buigt de asfaltweg naar rechts en wordt een licht dalende veldweg met rondom mooi uitzicht.

6. Na 900 m voorbij het hoogdruk gasstation Moelingen-Dam van Flexys gaat u aan de 3-sprong bij zitbank L (2) de holle veldweg omlaag, die bijna beneden bij Mariakapelletje, zitbank en boomkruisje rechts (2) omlaag buigt. Aan de doorgaande weg bij ongevalskruis van L. Leclercq uit Visé, die hier op 25-10-1956 bij een auto ongeluk om het leven kwam, gaat u R (2) omlaag. 150 m verder, meteen voorbij huisnr. 34 in Moelingen, gaat u L (2) de smalle asfaltweg omlaag, die voor de Berwinne naar rechts buigt. Aan de 3-sprong bij wkp 2 steekt u L (3) via bruggetje de Berwinne, een zijbeek van de Maas, over en meteen daarna gaat u R (Getske) over de smalle asfaltweg.

(i.v.m. met werkzaamheden (verbreding afvoer water beek) was dit bruggetje eind april 2022 weggehaald. Laat even weten als het bruggetje is teruggeplaatst. Alvast bedankt. Is dit niet het geval loop dan verder

Hier aan het Kerkplein staat de Onze Lieve Vrouw ten Hemel Opnemingskerk. De huidige met breuksteen (voornamelijk kalksteen) gebouwde romaanse toren stamt uit 12^e eeuw. De muren van het schip dateren uit de 16^e eeuw. Op het plein staat een oorlogsmonument (1914-1918) met de vorm van een obelisk. Op het ommuurde kerkhof staat een groot bijzonder oorlogsmonument (1914-1918/1940-1945). Voor de pastorie, die op het ommuurde kerkhof staat, staat een Mariabeeld en boven de deur van de pastorie staat het beeld van Antonius van Padua. In Moelingen werden op 4 augustus 1914, Eerste Wereldoorlog, door de Duitse troepen 72 woningen in brand gestoken. Aanleiding was het opblazen van de brug over de Maas in Visé.

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.

RD. Aan de doorgaande weg bij frituur steek u L via brug de Berwinne over. Meteen daarna aan de kruising gaat u L. Negeer zijwegen en loop RD tot bij het Kerkplein waar u bij de sponsor komt. Ga dan verder bij **** in dit punt).

Aan de T-splitsing bij kleuterschool gaat u L (Kerksteeg). Bij het kerkplein bij de Onze Lieve Vrouw ten Hemel Opnemingskerk, waarvan de met breuksteen (voornamelijk kalksteen) gebouwde romaanse toren stamt uit 12^e eeuw stamt, gaat u R.

(Op het plein staat een oorlogsmonument met de vorm van een obelisk. Op het kerkhof staat een groot bijzonder oorlogsmonument. In Moelingen werden op 4 aug. 1914, Eerste Wereldoorlog, door de Duitse troepen 72 woningen in brand gestoken. Aanleiding was het opblazen van de brug over de Maas in Visé).

U komt weer bij Koffie & Brocante, de sponsor van deze wandeling, waar u nog lekker koffie met vlaai kunt nuttigen. Er is ook een lekkere dagsoep verkrijgbaar. Boven de bar is ook een leuk zithoekje! Er zijn vele leuke spulletjes te koop. De uitbaters vernemen graag wat u van de wandeling vindt.